

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

ערש"ק
פר' משפטים-שקלים
ל' א' דר"ח אדר תשפ"א
מפטירין: ויכרות יהודיע (מלכים ב' יא)
וב' פסוקים מהשנים כסאי ישעיהו טו

עלון מס' 286

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	17:08	18:00	18:37
תל אביב	17:05	17:57	18:33
חיפה	17:05	17:57	18:34
באר שבע	17:08	18:00	18:37

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי שבתי לוי שליט"א
רב שכונת 'רמת אהרון' וראש כולל 'הליכות משה'

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ק לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פריץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ברכות

אם מעין שלש פוטרת ברכת המזון. אם מנין הברכות של ברכת המזון מהתורה או מדרבנן. אם ברכת מעין שבע פוטרת תפלת ערבית. ברוך הוא וברוך שמו על ברכות שיוצא בהן מדין שומע כעונה. תפלת ערבית רשות. פורים משולש. ברכת מעין שבע בבית חתנים, ובחצרות. דין סילוק שלחן. אם בורא נפשות פוטרת ברכת המזון ומעין שלש

שמשה ויהושע ודוד ושלמה תיקנו את מטבע הברכות. ולפי זה יש לומר שהמנין - שלש ברכות - הוא מהתורה, ורק את נוסח הברכות תיקנו יותר מאוחר.

אם ברכת על המחיה פוטרת ברכת המזון

א. בסוף השיעור הקודם הבאנו את מחלוקת הפוסקים אם ברכת מעין שלש פוטרת ברכת המזון, ומרן החיד"א בברכי יוסף (סימן קס"ז סק"י) הביא ראיה ממה שכתב מרן בבית יוסף ובשלחן ערוך (סימן קס"ח סעיף ז) בענין מחלוקת הראשונים מה היא פת הבאה בכיסנין, כגון מי שאכל כזית עוגה העשויה מעיסה מתוקה אבל אין בה מילוי ואינה נכססת, אשר לדעת הרמב"ם (פ"ג מהלכות ברכות ה"ט) ברכתה מזונות, אבל לדעת רבינו האי גאון (הובא בערוך ערך כסן) ורבינו חננאל (ברכות מב.) היא פת גמורה ומברך עליה המוציא וברכת המזון, ופסק מרן שיברך על המחיה, כי ספק ברכות להקל. אם נאמר שברכת מעין שלש אינה פוטרת ברכת המזון, איך אומרים לו לברך מבטלה, שלש, הרי לדעת רבינו האי גאון ור"ח הוא מברך ברכה לבטלה, אלא ודאי שברכת מעין שלש פוטרת ברכת המזון, ולכן בברכת על המחיה יצא ידי חובה לכל הדעות.

ברכת המזון של פועלים

ג. כך כתבו בפירוש התוספות במסכת ברכות (טז.), שמנין הברכות הוא מהתורה, שם מובאר דין פועלים שהיו עושים מלאכה אצל בעל הבית, וכאשר היו אוכלים פתם - עושים הפסקה בשעה עשר ואוכלים לחם כשיעור - מברכים לאחריה שתיים, ברכה ראשונה כתיקונה, שהרי משה תיקן אותה, ברכה שניה פותח בברכת הארץ וכולל בונה ירושלים בברכת הארץ. והלא מנין הברכות מהתורה, ואם כן איך הפועלים מקצרים את ברכת המזון? ותיירצו התוספות (בד"ה וחותם) שיש כח ביד חכמים לעקור' דבר מן התורה, ולכן חכמים קיצרו את ברכת המזון לפועלים, הואיל והם טרודים במלאכת בעל הבית?

דעת הרמב"ם ומרן

ד. אולם מדברי הרמב"ם (בספר המצוות מצוה יט) נראה שמהתורה די בברכה אחת, וחכמים תיקנו את מנין הברכות

1 חכמים יכולים לעקור מצוה מהתורה דוקא בשב ואל תעשה, וכמו שתיקנו לא לתקוע בשופר בשבת ולא ליטול לולב בשבת, והפקיעו דין תורה בשב ואל תעשה.

2 בזמנם היו מקפידים מאוד על כך שהפועל לא יגזול את זמנו של בעל הבית, ואפילו "שלוש" לא היו אומרים בזמן המלאכה, כדי שלא להיגרר לשיחה (ע' תענית כג.), ולכן גם קיצרו להם את ברכת המזון. אמנם בזמננו בעל הבית לא מקפיד עד כדי כך, אם הפועל יברך שלש ברכות או שתיים, הלואי שהעובדים יקפידו ולא יעשו שבתיה כל שני וחמישי... לכן למעשה פועלים כיום מברכים ברכת המזון כרגיל. אבל מכאן נלמד כמה צריכים הפועלים לחוס על זמנו של בעל הבית ששכר אותם, ולא לגזול אותו. נפקא מינה להרבה אנשים ששכרו אותם לעבוד כפקידים בישיבה או במוסד, ופתאום הם קוראים תהלים ומתפללים שם שחרית, והלא הגמרא אומרת שאפילו בברכת המזון היו מקצרים.

מנין הברכות של ברכת המזון

ב. לכאורה הדבר תלוי במחלוקת הראשונים אם מנין הברכות של ברכת המזון מדאורייתא או מדרבנן, והנה במסכת ברכות (מח:) אמר רב נחמן משה תיקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן, יהושע תיקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ, דוד ושלמה תיקנו בונה ירושלים, הטוב והמטיב ביבנה תיקנוה כנגד הרעוג ביתר. ומהלשון משה "תיקן", יהושע "תיקן", דוד ושלמה "תיקנו", משמע שאין מנין הברכות מהתורה. אולם בגמרא שם באותו העמוד, אמרו: מנין לברכת המזון מן התורה, שנאמר "ואכלת ושבעת וברכת" זו ברכת הזן, "על הארץ" זו ברכת הארץ, "הטובה" זו בונה ירושלים. וממה שהביאו פסוק לכל ברכה, משמע שמנין הברכות הוא מדאורייתא, ואם כן יש סתירה בגמרא באותו עמוד. ותיירצו הרא"ש והרשב"א,

השבוע זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
ליזווג הגון
ירוחם יעקב בן הנה

לכל השמינין שזכות עלון 'בית מרן' יקדש עבורו לזיבולת ולתפילה שלמה או להבדול לעילוי נשמת
חייגו: 5290*

קו הליכות 'בית מרן'
עם מיטב השלוחות
שאלות בהלכה, שיעורי תורה, שלוחות מרתקות
לנשים ושלוחות מיוחדות לילדים

התקשרו: 5293*
תוכן העניינים:

- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- עמ' 5 פרשת משפטים**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- עמ' 5 בעקבות רבותינו**
חכם רבי צדקה חוצין וצוק"ל
- עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- עמ' 6 כשרות המזון**
הרב אברהם דניאל שליט"א
- עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי יעקב לוגאסי שליט"א
- עמ' 7 חינוך ילדים**
הרה"ג הרב אבנר קוואס שליט"א
- עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

אנשים הנמצאים בכידוד או מכל סיבה שהיא שלא יכולים להתפלל במניין
ניתן להצטרף ולשמע את שעות המניינים ב: 5293* שלוחה 16

לברך שלש ברכות, וכן פסק מרן הבית יוסף (סימן קצא). ולפי זה לא צריך לדחוק שחכמים עקרו דין תורה אצל הפועלים, אלא יש לפרש כפשוטו שמשוה "תיקן", וכן יהושע ודוד ושלמה, ומכיון שחכמים הם שתיקנו לברך שלש ברכות, הם אמרו שפועלים יברכו ברכה אחת בלבד. והסביר מרן הבית יוסף, שלפי זה מה שלמדו בגמרא ברכות (מהו): הנ"ל את כל הברכות מהפסוקים, זה אסמכתא בעלמא, ולעולם מנין הברכות מדרבנן.

הא בהא תליא

ה. ולפי זה, המברך מעין שלש במקום שלש, לדעת התוספות לא יצא, כי מנין הברכות מהתורה, אבל לדעת הרמב"ם יצא, כי מהתורה די בברכה אחת, וחכמים הם שתיקנו שלש ברכות, ומכיון שבירך ברכה אחת מעין שלש יצא די חובת ברכת המזון. שמנין הברכות מדרבנן, אם בירך מעין שלש במקום ברכת המזון - אפילו שלא אמר שלש ברכות - בדיעבד יצא די חובה. ואם כן מרן שסובר שברכת מעין שלש פוטרת ברכת המזון, לשיטתו אזיל שמנין הברכות אינו מהתורה.

ברית ותורה

ו. אבל יש גם ראיות להיפך, שהמברך ברכת מעין שלש במקום ברכת המזון לא יצא. ראשית, בשו"ת אגורה באהלך (דף י"ד ע"ד) טען שהמברך ברכת מעין שלש במקום ברכת המזון לא יצא, שהיה בגמרא (ברכות מט.) אמרו שכל שלא אמר "ברית ותורה" בברכת המזון לא יצא די חובה, והלא בנוסח ברכת מעין שלש (בברכות מד.) אין "ברית ותורה", ולא יכול להוסיף, כי אין לשנות ממטבע שטבעו חכמים בברכות. יש מה לפלפל בטענה זו [א.ה. ע' שו"ת יביע אומר ח"ב האו"ח סימן יב אות טז], אבל יש עוד ראיה לכאורה מדברי מרן הבית יוסף, כדלהלן.

מעין שבע במקום שבע

ז. הטור (סימן רסח²), כתב בשם רב משה גאון - לפני כאלף שנים - בענין יחיד שטעה ולא הזכיר "אתה קדשת" בליל שבת, התבלבל ואמר "אתה חונן לאדם דעת" וגמר את תפלת העמידה, וכשפתח את העיניים ראה שכולם גמרו את התפלה מזמן והבין שטעה והתפלל של חול, אם שמע משליח ציבור ברכת מעין שבע מראש ועד סוף - ולפני כן אמר לו: תכוין עלי ואני מכוין עליך - יצא די חובתו. ורב נטרונאי כתב,

3 לפני כן הזכירנו ראיה מסימן קסח, כעת נראה בסימן רסח, מאה סימנים קדימה.

4 כמובן שלא יאמר "ברוך הוא וברוך שמו", כי הרי זה כאילו הוא עצמו מברך בפיו, וכמו בכל הברכות שיוצא בהן די חובה, שאם יאמר "ברוך הוא וברוך שמו" יש לחוש בזה להפסק. יש מתעקשים לומר "ברוך הוא וברוך שמו" גם על ברכות שיוצאים בהן די חובה, וסומכים על ספר יפה שעה (האו"ח סימן ט) ועוד כמה חכמים. אבל צריכים להתבונן בהגיון, והגיון לבי לפניך, והגית בו יומם ולילה, הלא דבר מסתבר הוא שאם יוצא די חובה מדין שומע כעונה, לא יוכל לומר שיומם באמצע, כי ברכת המברך מתייחסת לשומע, כמו שמגדיר החזון איש (האו"ח סימן כט) שזה מדין התחברות השומע והמשמיע כאחד, ולכן כששומעים פרשת זכור או קריאת מגילה כולם יוצאים די חובה מהקורא, למרות שרק הוא קורא מספר תורה כשר או מגילה כשרה, כי כל דיני המשמיע מתייחסים לשומע. החולקים מביאים ראיה מדברי מרן השלחן ערוך (סימן קכד סעיף ה) שכתב, על כל ברכה שאדם שומע בכל מקום, אומר "ברוך הוא וברוך שמו". אבל הם לא שמים לב, מרן דיבר בהלכות חזרת השליח ציבור, ובמונח לא יוצאים די חובה בחזרת הש"ץ מדין שומע כעונה. הפסק של מרן זצ"ל - שאין לענות ברוך הוא וברוך שמו בברכות כאלו - כל כך הגיוני, מלבד שיש עשרות אחרונים הסוברים שאין לומר "ברוך הוא וברוך שמו" בברכות שיוצאים בהן די חובה, אפשר לראות דבריהם בספר עין יצחק חלק ג' (עמ' קפג), ושם הבאנו שהמשנה רוקח (פ"א מהלכות ברכות ה"א) הביא ראיות לענות, והשושנים לדוד (פ"ח דברכות) דחה כל ראיותיו, וחזק את הפסק שלא לומר "ברוך הוא וברוך שמו".

האחרונים חולקים מה הדין בדיעבד, אם רצה לצאת די חובה בברכה, וענה "ברוך הוא וברוך שמו", האם יצא די חובה או לא, הגאון רבי משה פיינשטיין בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב ס"ס צח) כתב שזה מעכב ולא יצא, אך מרן זצ"ל (בחזון עובדיה הל' ליל הסדר קדש הערה כא) פסק שבדיעבד אינו צריך לחזור ולברך, ספק ברכות להקל, על פי דברי הגאון רבי חיים פלאג' בספרו חיים לראש (דל"ח רע"ב). אבל לכתחילה ברור שאין לענות "ברוך הוא וברוך שמו" בברכות שיוצאים בהן די חובה. אני זוכר לפני כ-60 שנה, מרן זצ"ל היה מתפלל בבית כנסת 'בורוכוב', והיו עושים הבדלה בבית כנסת, והיו צועקים "ברוך הוא וברוך שמו", ומרן היה מעיר להם. פעם נהגו לעשות הבדלה בבית כנסת, היום רבים לא נוהגים בזה, וחבל, כי יש אנשים שאינם בקיאים בהלכה ואינם עושים הבדלה בבית, לכן כדאי להנהיג לעשות הבדלה בבית כנסת וליכות אותם. ובשעת ההבדלה כולם צריכים לשבת, כי יוצאים די חובה, ולא יענו "ברוך הוא וברוך שמו".

וכן מי שמברך הגומל ורוצה להוציא די חובה את כל הציבור, אולי יש בצבור אנשים המסופקים אם לברך, כגון מי שנדבק בנגיף הקורונה, אם היו לו תסמינים כגון חום, חולשה, כאבי פרקים וכיוצא בהם, יברך הגומל בעצמו, למה שיצא די חובה מאחרי! אבל לפעמים לא הרגיש שום דבר, רק יצא חיוב, אולי אפילו המכונת טעתה... הוא מרגיש בסדר גמור, אחד כזה לא יברך הגומל. מי שנסע מעיר לעיר שיעור מהלך פרסה - 72 דקות - אפילו אם נסע שיעור זה בצירוף הנסיעה של הלך וחזור, יברך הגומל. האשכנזים לא מברכים אלא רק על נסיעה ממדינה למדינה, אבל אנחנו מברכים אפילו על נסיעה בכביש בין עירוני שבאותה מדינה, כי כל זמן והסכנה שלו, בזמנם הייתה סכנת ליסטים, והיום יש סכנה מתאונות דרכים, שלצערנו היא סכנה מצויה בכבישים בין עירוניים.

אפילו לא התפלל שבע ברכות כלל, ושמע מפי שליח ציבור מעין שבע מראש ועד סוף, יצא די חובתו.

דעת הטור

ח. בא הטור - בנו של הרא"ש, היה לפני כ-700 שנה - וחלק עליהם, אנחנו לא יכולים לחלוק על גאוניהם וראשונים, אבל הוא היה ראשון וחלק - כתב: ותימא הוא, כיון שמוחזרים אותו אם לא הזכיר של שבת, היאך יוצא בברכה אחת מעין שבע, ולא דמי למה שכתב בה"ג (הל' ברכות פ"ד) יחיד שלא הזכיר של ראש חודש ושמע משליח ציבור התפלה מראש ועד סוף שיצא, דשאני התם ששומע כל התפלה, אבל הכא היאך יוצא בברכת מעין שבע במקום שבע. וקשיא טפי לרב נטרונאי שאומר שיוצא אפילו אם לא התפלל כלל, דלא קיימא לן כרבן גמליאל דאמר (ראש השנה לה.) שליח ציבור פוטר היחיד אלא בראש השנה ויום הכיפורים, אבל בשאר ימות השנה לא. עד כאן לשון הטור. ומכאן טענה זו דחה הטור את דברי הגאונים, ולדעתו לא יוצאים די חובה בברכת מעין שבע במקום שבע.

יישוב מרן הבית יוסף

ט. מה יענו הגאונים הללו על קושיית הטור? מרן הבית יוסף תירץ בקצרה, וזכה לכיון לתירוצו של רבי יהודה הנשיא אלברצלוני בספר העיתים (ס"ס קלט, עמ' קעו), שמכיון שתפלת ערבית רשות⁵, לכן אם בירך מעין שבע במקום שבע יצא.

לכן אותו אחד שנסע מעיר לעיר יברך הגומל, וכל מי שמסופק אם צריך לברך יצא ממנו די חובה. אלו שלא יוצאים די חובה צריכים להיזהר לא לענות "ברוך הוא וברך שמו" בקול רם, כדי שלא יבלבלו את מי שרוצה לצאת.

5 בגמרא מסכת ברכות (כו:): אמר רבי יוסי רבי חנינא תפלות אבות תיקנום, אברהם תיקן תפלת שחרית שנאמר "וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם", ואין עמידה אלא תפלה שנאמר "ויעמוד פינחס ויפלל", יצחק תיקן תפלת מנחה שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה", ואין שיחה אלא תפלה שנאמר "תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", ויעקב תיקן תפלת ערבית שנאמר "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש", ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר "ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע ב...".

שואל הוזהר הקדוש (פרשת חיי שרה דקל"ג ע"א): מדוע תפלת ערבית רשות, הרי יעקב אבינו בחזר האבות תיקן תפלת ערבית, לאברהם היה בן רשע - ישמעאל, וליצחק היה בן רשע - עשו, ואילו יעקב אבינו שטתו שלימה, כל בניו - "ב שבטים - היו צדיקים, ודוקא תפלתו רשות? ותירץ, מפני שאברהם השכים במיוחד לתקן תפלת שחרית, וכן יצחק יצא במיוחד לתקן תפלת מנחה, מה שאין כן יעקב לא יצא במיוחד כדי לתקן תפלת ערבית, אלא כשהגיע לחרן אמר, אפשר עברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ואני לא התפללתי בו, נתן דעתו לחזור, ומיד קפצה לו הדרך, מיד "ויפגע במקום" (סנהדרין זה:).

נמצא שתפלתו היתה ללא הכנה כל כך, לכן תפלת ערבית רשות.

הרמב"ם (פ"א מהלכות תפלה ה"ו) כתב שקיבלו את תפלת ערבית כחובה, ואם כן מה נפקא מינה בזה המצוה ערבית רשות? התוספות (ברכות כו. ד"ה טעה) הסבירו, שזה נאמר רק לענין מצוה עוברת. כגון שצריך לשמח חתן וכלה, וכדי לשמח אותם הוא צריך להיות בשמחה, ולכן שותה קצת יין, אבל אחר כך יהיה שיכור ולא יוכל להתפלל ערבית, אומרים לו: אין דבר, תפלת ערבית רשות, כולם זקנים ולא יודעים לרקוד לפני החתן וכלה, אתה תבוא ותשמח אותם ותוותר על ערבית. וכן אם צריך להבדיל לשמור על המת, או שקוראים לו להלוויה מצומצמת שצריכים עשירי, והוא יודע שאם ילך יפסיד ערבית, למרות שגם ערבית היא מצוה עוברת, אומרים תפלת ערבית רשות כנגד מצוה אחרת. המצוה לשמח חתן וכלה היא מצוה חשובה מאוד, ואם אין מי שישמח את החתן והכלה זו מצוה עוברת. פעם שאלו אותו על בחור ישיבה אחד שאמרו נפטרה מהמחלה ה' ירחם, ויומיים או שלושה אחרי השבעה היה אמור להתחתן, והוא שאל האם לדחות את החתונה או לא. השבת, אתה ישבת שבעה, אבל מה אשמה הכלה?! ואמרת: שאלך לשמחו. כשהגעתי סיפורי לי איזו חופה הייתה, האבא והחתן בכו, היו שם בכיות, נורא ואיום. אבל עצם זה שבאתי - אפילו בלי לרקוד - זה כבר שימח אותם.

אדם שכבר נכנס למיטה לישון, והוא לבוש פיג'מה, ובא מישהו ומוזכר לו: לא התפללת ערבית! וכי יאמר לו: תפלת ערבית רשות, תענוב אותי... לא, הוא צריך להתלבש ולהתפלל ערבית.

עוד מעט מגיע פורים, והשנה בכל העולם כולו - כולל בירושלים - קוראים את המגילה ביום ששי, אבל בירושלים לא משתכרים ביום ששי, מי שרוצה שישתכר ביום ראשון. השנה פורים בירושלים נקרא "פורים מושלש", כי אף מחולק לשלשה ימים ובכל יום יש שתי מצוות, ביום ששי קוראים את המגילה וכן נוהגים מתנות לאבינונים, מפני שעיניהם של האבינונים נשואות למקרא מגילה (מגילה ד סעי"ב), לכן כל אלה שאופסים כסף לכל מיני מקומות יאספו ביום ששי, אבל לא אומרים ביום ששי "על הניסים". בשבת אומרים "על הניסים" וקוראים בתורה בפרשת "ויבא עמלק". וביום ראשון עושים סעודת פורים ומשלוח מנות, ואז משתכרים...

אלו שמשתכרים ביום ששי, באים בליל שבת ולא יכולים להתפלל ערבית. לפני שנתיים פורים בירושלים חל ביום ששי, ושמעתי שבבית כנסת 'אור הצפון' עשו מנין בשעה שתיים בלילה והתפללו ערבית של ליל שבת, ואחר כך עשו קידוש, כי לפני כן היו שיכורים, והיו כמה ישיבות שעשו קידוש למחרת בבוקר, וברכו את ברכת הקידוש, כדן מי שלא קידש בלילה, שמקדש ביום (ש"ע סימן רעא ס"ח).

מרן זצ"ל לא היה אוהב שבחורים משתכרים ומתגלגלים ברחובות, לפעמים יש בזה חילול ה', צריך לשתות כדי להיות מבוסס ושמה, לשכוח מהצרות, אבל לא להשתגע ולשכח על הכביש... צריך למנוע את הדברים הללו. מרן אף פעם לא השתכר, רק פעם אחת כשכיהן כרבה של תל אביב, הביאו לו הרבה יין, והתחיל לבכות על הצרות שעושים לו - הייתה מפלגה מסוימת שלא נתנו לו לתפקד, כל דבר הגישו

העלון להצלחתם של: דוד שלום ממן בן זוהרה לעילוי נשמת, סימי ולוי אלון לעילוי נשמת, יהודה בן סלי - נחת אמיתי, יהודה בת אורה - כל הישועות, יהודית בת נואה - בריאות איתנה, ויבל בת יפה - כל הישועות, ונתן בת ענת חנה - הצלחה בכל, יוסף אברהם בן מיכל - הצלחה בכל, יעקב בן מלכה - הצלחה בחינוך הילדים, יעקב ישראל בן מור - רפואה שלמה.

מדייקים מדברי מרן הבית יוסף, שרק בגלל שהיא רשות לכן יוצא ידי חובה במעין שבע במקום שבע, ואילו ערבית הייתה חובה לא היה יוצא ידי חובתו, שהרי התחייב בשבע ברכות ממש. ולפי זה משמע מדברי הבית יוסף הללו שמי שרוצה לברך ברכת מעין שלש במקום שלש לא יוצא ידי חובה, כי ברכת המזון היא חובה, ולכאורה זה סותר למשמעות הבית יוסף בסימן קסח שיוצאים ידי חובה.

יישוב מרן זצ"ל

י. מרן זצ"ל ביבע אומר ח"ב (חאו"ח סימן יב אות ה והלאה) הביא את הסתירה הזו, ותיירץ בפשיטות, שלברכה מעין שבע אין דין של חזרת הש"ץ, אלא היא תקנה מיוחדת מפני העם שבשדות, כי בזמנם בית הכנסת היה מחוץ לעיר, והיו כמה מאחרים שעד שיגמרו את התפלה כבר כל הציבור יחזרו לביתם, והם יצטרכו לחזור לבד ויפחדו מליסטים וכדומה, לכן רצו לעכב את הציבור ותיקנו להם ברכה מעין שבע. ועל כן, אם לא שהייתה ערבית רשות, איך יתכן שיצא ידי חובת תפלה בתקנה של ברכת מעין שבע? אלא רק מחמת עערבית רשות יכול לצאת בה ידי חובה. אבל ברכת מעין שלש היא ברכה גמורה, ולכן אפילו שברכת המזון היא חובה, יכול לברך מעין שלש ולפטור שלש, וכפי שדייק החיד"א מדברי מרן בסימן קסח.

יחיד ורבים

יא. אולם, יש שרוצים להביא ראיה שמעין שלש לא פוטר שלש מסוגיא אחרת⁷, במשנה בברכות (מד). נחלקו רבן גמליאל וחכמים, מה מברכים ברכה אחרונה על שבעת המינים, "ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש"⁸ (דברים ח, ח). לדעת רבן גמליאל מברך ברכת המזון, ולדעת חכמים מברך מעין שלש. הגמרא (שם) הסבירה את טעמו של רבן גמליאל, שהפסוק "ואכלת ושבעת וברכת" חוזר על הפסוק "ארץ חטה ושעורה", אך לחכמים הפסוק "ואכלת ושבעת וברכת" חוזר על הפסוק הסמוך לו "ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם", ולא על כל שבעת המינים, לשבעת המינים יש חשיבות שבמקום לברך עליהם "נפשות" מברכים עליהם

תלונה לצניע הדיינים... ומיד הלך לישון. אבל כל שנה לא שתה ולא היה מרשה לנו לשתות, וכל שכן לנשים ולבנות. היה אומר, תשתו קצת תהיו מבוססים, ואחר כך תלכו לישון. ובוה יקיים מה שאמרו (מגילה ז): חייב איניש לבסומי עד דלא ידע בין ארוז המן לברוך מרדכי, כי תוך כדי השינה הוא באמת לא מבדיל בין המן למרדכי, וכמו שכתב הרמ"א (סימן תרצה סעיף ב), אבל לא ישתגע. וודאי שלא יכול לוותר על תפלת ערבית מפני שהיא רשות.

6 כל זה לפי הפשט, שלברכת מעין שבע אין דין של חזרת הש"ץ, ולכן בתחילתה לא צריכים לברוע, ובסופה לא צריך לעשות שלש פסיעות, ואם בעשרת ימי תשובה טעה ואמר "האל הקדוש" לא חוזר. אבל לפי הקבלה ברכת מעין שבע יש לה דין של חזרת הש"ץ, ואם בעשרת ימי תשובה לא אמר "המלך הקדוש" חוזר.

גם יש נפקא מינה לגבי אמירת מעין שבע בבית חתנים ובבית אבלים. בכל התקופה האחרונה התפלגו בחצרות, ושמ לא אומרים מעין שבע, אלא מיד אחרי "ויכולו" אומרים קדיש תתקבל, כי ברכת מעין שבע אומרים רק בבתי כנסיות, אין לך בו אלא חידושו, התקנה מראש הייתה על בתי כנסיות בלבד, נכון שהיום הטעם לברכה זו לא קיים, אבל תקנה ממקומה לא זזה, בטל הטעם לא בטל הדין. רק אם ייחדו רחבה פתוחה לתפלות, וגדרו אותה מסביב, ושמו תיבה, ועשו את המקום קבוע לתפלה, יש מקום לומר שם ברכת מעין שבע, כן משמע מרבי יהודה עייאש (סימן רסח) ועוד כמה אחרונים. אבל בסתם חצר, אפילו חצר של בית כנסת, אם לא ייחדו אותה לתפלה לא מברכים שם ברכת מעין שבע. אמנם לפי הקבלה מברכים מעין שבע בכל מקום.

פעם היו נוהגים - היום לא רואים את זה - שחתן בימי השבע ברכות לא כבוד שילך לבדו לבית כנסת, והיו מתפללים אצלו בבית, היום מביאים לו מלווה, בטלן אחד שילווה אותו, אבל אז לא רצו שיהיו בטלנים... והיו מתפללים בבית חתנים. אני זוכר שהמתפללים של בית הכנסת 'בורוכוב' היו הולכים ברגל יחד עם מרן זצ"ל ומתפללים בבית החתן ברחוב עלי הכהן, בליל שבת וביום שבת. וכן אדם שנומצא בשבת חתן במלון, ונותנים להם שם חדר שהוא לא קבוע לבית כנסת, אלא להרצאות, או לאוכל, והשבת הם מתפללים שם, לא יאמרו ברכת מעין שבע, זו ברכה לבטלה. יש בתי מלון שעושים בית כנסת, מקום קבוע לתפלה, ומביאים לשם ארון קודש, אין הכי נמי, שיברכו שם מעין שבע.

הבן איש חי (ש"ב וירא אות ב) הלך בזה אחר הקבלה, ופסק לברך גם בבית חתנים ובבית אבלים. בדרך כלל כשהבן איש חי ראה מחלוקת פשט וקבלה פסק כדעת הקבלה נגד מרן, למרות שחזר פעמים רבות וכתב שקיבלנו הוראות מרן, אנו בשיפולי גלימתיה דמרן נקטינו, אנו אתכא דמרן סמכינו, אבל כשראה שמתנגדו קבלה כמו הקבלה. אך מרן זצ"ל אין דעתו כן, אלא הסתמך על הרא"ם (בתשובה סימן א) - היה לפני כ-550 שנה - שכתב, קבלה בידי, כל מקום שיש מחלוקת פשט וקבלה, הלכה כהפשט, אלא אם כן יש זוהר ואין גמרא נגד, שעושים כדברי זוהר, אבל כשאין זוהר ויש רק דברי המקובלים, האר"ז, הרש"ש, שאומרים לברך, הולכים כדעת הפשטנים, ואומרים ספק ברכות להקל. וכן כתבו הרדב"ז (ח"ד סימן פ, ס), רבי יעקב ישראל אלגאזי בשלמי ציבור (ד"ג ע"א) - למרות שהיה מקובל גדול, החתם סופר (בתשובה חאו"ח סימן נא), רבי יוסף ידיד הלוי (בברכת יוסף מע' א אות יב, ובשארית יוסף ח"ב חו"ד סימן ח עמ' קב), ועוד אחרונים רבים.

7 יפה לראות את התורה שלנו, ראה ומכאן וראה משם, וכל ראה פותחים ורואים את הענין.

8 אין הכוונה לדבש דבורים, אלא לדבש היוצא מתמרים עסיסיים שמקורו בארץ (ראה ירושלמי פרק א דבכורים הלכה ג, רש"י ברכות לו).

מעין שלש, אבל לא ברכת המזון. כולם יודעים שהלכה כחכמים, יחיד ורבים הלכה כרבים, לכן מי שאכל משבעת המינים שיעור כזית - 27 גרם - יברך מעין שלש, אם זה פרי יאמר "על העץ ועל פרי העץ", ואם זה עוגה יאמר "על המחיה ועל הכלכלה".

מעשה ברבן גמליאל והזקנים

יב. בגמרא (ברכות לו). הובא מעשה ברבן גמליאל והזקנים שהיו מסובים ביריחו, והביאו לפניהם כותבות - תמרים - ואכלו, ונתן רבן גמליאל רשות לרבי עקיבא לברך, קם רבי עקיבא וברך ברכה אחת מעין שלש. אמר לו רבן גמליאל: עקיבא, עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת?! אתה נמצא איתי ועושה בפני 'מעשה רב' נגדי?! אמר לו רבי עקיבא: רבינו, אף על פי שאתה אומר כן וחברך אומרים כן, לימדתנו רבינו: יחיד ורבים הלכה כרבים. מה אתה רוצה ממני, אין עלי שום תביעה. והנה אם נאמר שמעין שלש פוטרת את שלש הברכות של ברכת המזון, מדוע נחשב שרבי עקיבא הכניס ראשו במחלוקת, והלא כשיברך ברכת מעין שלש יצא לכל הדעות. מכאן משמע שברכת מעין שלש לא פוטרת את ברכת המזון.

דעות הפוסקים

יג. הריטב"א (בהלכות ברכות פ"ב אות כא) כתב במילים הללו: כל שראוי לברך אחריו ברכת שלש, וברך ברכה אחת מעין שלש לא יצא. עד כאן. כלומר שמי שהתחייב בברכת המזון לא יוצא ידי חובה בברכת מעין שלש, וכך דעת הב"ח (סימן קסח), הדרישה (שם סוף אות א), המגן אברהם (שם ס"ק יח), האליה רבה (סימן רסח ס"ק יח), ועוד. אך הרא"ה - רבי אהרן הלוי (ברכות טז ע"א, ומ"ד ע"א) פסק שיצא ידי חובה. ולכאורה, הסוברים שיצא ידי חובה, מה יענו על הראיה שהבאנו כעת מהמעשה של רבן גמליאל שלא יצא.

סילוק שלחן

יד. צריך לפתוח את הראשונים על הסוגיא, הרשב"א (בברכות לו). הביא בשם הראב"ד, שבמעשה של רבן גמליאל והזקנים מדובר שהיו בסוף הסעודה לאחר סילוק שלחן, כמו שכתוב "שהיו מסובים", ובזמנם לכל אחד היה שלחן קטן כמו סטנדר - כמובן לא בשיפוע כי אז ישפך עליהם כל האוכל... וכשגומרים לאכול מוציאים את השלחן ומביאים לפניהם פירות, והיו מברכים עליהם ברכה ראשונה, כי הפירות לא באו מחמת הסעודה, אבל גם ברכה אחרונה היו מברכים עליהם, עוד לפני שיברכו ברכת המזון, מדין סילוק שלחן. לכן רבי עקיבא בירך מעין שלש כדעת חכמים שזו הברכה האחרונה על שבעת המינים, ורבן גמליאל טען לרבי עקיבא שהכניס ראשו בין המחלוקת, כי לדעת רבן גמליאל גם על התמרים מברך ברכת המזון, ודי בברכת המזון כדי לפטור גם את הפת וגם את התמרים, ונמצא שרבי עקיבא בירך ברכה שאינה צריכה לדעת רבן גמליאל. ולפי דברי הראב"ד שמדובר לפני ברכת המזון, אין ראייה אם מעין שלש פוטרת ברכת המזון. אולם הרשב"א עצמו חולק על הראב"ד וסובר שלא מדובר באמצע הסעודה, ולפי דבריו - אין הכי נמי - ניתן להוכיח שמעין שלש לא פוטרת ברכת המזון.

בסיכום

טו. לכן להלכה ולמעשה, מי שנמצא במטוס ואכל לחם, ואינו יודע ברכת המזון בעל פה,⁹ לכתחילה לא יברך מעין שלש במקום ברכת המזון, שב ואל תעשה עדיף, אבל

9 התוספות (ברכות מא: ד"ה לאחר הסעודה) כותבים שהיום אין דין סילוק שלחן, כי אנו לא מסיחים דעת ולא מושכים ידינו מן הפת, עד סיום הסעודה וברכת המזון, ולכן הכל נפטר בברכת המזון. וכך מרן פסק לנו בשלחן ערוך (סימן קעז סעיף ב). אמנם יש מחלקים בין סעודות גדולות כמו חתונה ושבע ברכות, שגם בזמננו יש בהן דין סילוק שלחן, לבין סעודה קטנה שאדם עושה בביתו. וכן כתב מהר"ש אלגאזי - הביאו החיד"א בברכי יוסף (סימן קעז ס"ב) - וכן כתב בספר נהר מצרים (ד"ג ע"ב). מרן זצ"ל הביאם בהליכות עולם (ח"ב פרשת נשא אות ח), ועוד לפני כן הבאנו דבריהם בילקוט יוסף חלק ג' הלכות ברכות (עמ' קפד) ובמילואים (עמ' תרעא).

היום בתחנה רגילים אחרי הסעודה להוציא את השלחנות לצורך רחבת הריקודים, ואין לך סילוק שלחן גדול מזה, וכן כשמוציאים את מפות הניילון ומשליכים אותם לאשפה, ומביאים פירות וכדומה, לכאורה נחשב סילוק שלחן. אלא שהפך החיים (ס"ק יד) כתב שאפילו בסעודות גדולות אין היום דין סילוק שלחן, ואין לברך ברכה אחרונה על הפירות. והאמת שלא ראינו מי שמברך ברכה אחרונה על הקינוח לפני ברכת המזון, אפילו בסעודות גדולות, אלא פוטרם הכל בברכת המזון.

10 על הלחם שמחלקים במטוס כתוב שברכתו מוזנות, אבל הרבה פעמים זה שקר, כל אחד יטעם ויראה שלא מרגישים מתיקות. פעם דיברתי עם הרב של שדה התעופה, מה אתם כותבים ברכות מוזנות, זה לחם גמור! אבל הם אומרים, אולי במטוס לא יודעים ברכת המזון בעל פה ולכן כותבים להם מוזנות. וכי מעין שלש הם כן יודעים בעל פה!...

בדיעבד אם בירך מעין שלש לא ישוב ויברך ברכת המזון, כי יש לחוש לדברי הפוסקים שיצא ידי חובה.

מי שריית צימוקים

יח. עוד ראייה, מרן השלחן ערוך (סימן רב סעיף יא) כתב, מי שריית צימוקים¹⁴ ותאנים, או מי בישולם מברך עליהם שהכל, אבל בברכה שלאחריהם יש להסתפק אם מברך בורא נפשות או אם מברך ברכה אחת מעין שלש, ולכן ירא שמים לא ישתה אלא בתוך הסעודה. עד כאן. ומדוע לא נאמר לו שישתה ויברך ברכה אחרונה בורא נפשות, מכאן מוכח שלא כדברי הכף החיים שבורא נפשות פוטר הכל, אלא בורא נפשות לא פוטר הכל. וכן כתב מרן זצ"ל (ח"א חאו"ח סימן יב) בשם המאמר מרדכי (סימן רח ס"ק לו), המשנה ברורה (סימן רב ס"ק נה), רבי עבדאללה סומך (בזבחי צדק סימן קיב ס"ק כ), ועוד אחרונים. מרן זצ"ל העיר גם על הרב משה פיינשטיין באגרות משה (או"ח ח"א סימן עד) ששאלו אותו על מי שנתחייב בברכת מעין שלש ואין לו סידור, והשיב שיברך בורא נפשות, כמו הדין שעל הכל אם אמר שהכל יצא, הוא הדין בברכת נפשות. הוא לא ראה את הכף החיים, הוא לא מזכיר אותו, אבל תמוה, וכי לא ידע מה שכתבו התוספות והרא"ש והרשב"א והתשב"ץ ומרן השלחן ערוך בשני מקומות, לפי דבריהם זו ברכה לבטלה, ולכן להלכה מי שלא יודע לברך מעין שלש לא יברך כלל, שב ואל תעשה עדיף.

אם בורא נפשות פוטר מעין שלש

טז. מי שצריך לברך ברכת המזון, אמרנו שלהלכה אינו יכול לברך מעין שלש, ואל יאמר: אברך בורא נפשות, "אחסן מן בלש" [יותר טוב מכלום]. אמנם הכף החיים (סימן רב ס"ק עט) כתב שאם לא יברך כלום, הרי הוא בכלל כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל, ולכן אם אכל כזית של ענבים, צימוקים, רימונים, תאנים, וכל שכן לחם, ולא יודע ברכת המזון או מעין שלש, לכל הפחות יברך נפשות. וכמו שכתוב במשנה (מ.) על הכל אם בירך שהכל יצא, כן הדבר לגבי ברכה אחרונה, שעל הכל אם בירך בורא נפשות יצא. אלו דברי הכף החיים. אבל כבר העירו עליו, במחילה מכבוד תורתנו נעלם ממנו תוספות ישנים במסכת שבת¹¹ (כג.), מבואר שם בפירוש שמה שאמרו כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל, נאמר דוקא על ברכה ראשונה, כי אוכל בקום ועשה, אבל לא על ברכה אחרונה, כי אינו עושה מעשה. ולפי זה מובן גם כן מדוע ברכה ראשונה מברכים אפילו על כל שהוא, אך ברכה אחרונה מברכים על כזית דוקא¹².

בירך בורא נפשות במקום מעין שלש

יט. מה יהיה הדין בדיעבד, מי שאכל עוגה או פירות משבעת המינים והתחייב לברך מעין שלש, אבל התבלבל ובירך בורא נפשות, או שהוא לא יודע לברך מעין שלש ומישהו פתח לו את כף החיים הזה ולא פתח לו את מה שכתבנו בילקוט יוסף באריכות - והראה לו שכתב שיברך נפשות, הדין הוא שבדיעבד יצא ידי חובה, כי יש הרבה הסוברים שבברכת נפשות פוטר מעין שלש, מהם מרן החב"ב בספרו נכסת הגדולה (הגה"ט ס"ס רי), הגינת ורדים (כלל א סימן טו), הפרי מגדים (בפתיחה כוללת להלכות ברכות בד"ה מריש הו"א, ובד"ה הפרש) - היו לפני כ-300 שנה, ערך השלחן לרבי יצחק טייב (סי' רב סק"ו), פתח הדביר (סימן רב סק"ו) - היה לפני כמאה וחמישים שנה, ארץ צבי פרומר (סימן כט), פעולת צדיק (סימן קלא) - מגדולי חכמי תימן, רבי חיים חזקיהו מדיני בספרו שדי חמד (מע' ברכות סי' א אות לא), בירך את אברהם (סי' נא אות ג, כ), זכור לאברהם אלקלעי (מע' שהכל דכ"א ע"ב), כף החיים (סי' רב ס"ק עט, וסי' רח ס"ק צב). אמנם הרב ברכת ה' ע"ה (ח"ב פ"ב סעיף טז) כתב, שאם בירך בורא נפשות במקום מעין שלש, אפילו בדיעבד לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולברך מעין שלש. במחילה מכבודו הוא לא צדק, איך לא חשש לגדולי האחרונים שהזכרנו שבדיעבד אם בירך בורא נפשות יצא ידי חובה, איך לא פחד מחשש ברכה לבטלה. ולכן להלכה אם בירך בורא נפשות במקום מעין שלש בדיעבד יצא ידי חובתו ולא ישוב לברך מעין שלש.

14 האמור הוא כל עוד לא הוציא את הצימוקים מהמים, כי אם הוציא, והצימוקים היו שומניים ונתנו טעם במים, יש לברך על המים "בורא פרי הגפן". והוא בתנאי שהצימוקים שהו במים מעט לעת, ולכתחילה יש להקפיד שהצימוקים יהיו במים שלושה ימים מעט לעת, ומסביר הנודע ביהודה (י) שזה לא קשור לדין כבוש כמבושל, אלא כדי שהמים יתעלו ויחשבו יין צריכים שלושה ימים.

כוסס חיטה

יז. יש ראיות מדברי התוספות ומרן השלחן ערוך שברכת נפשות לא פוטרת הכל, שלא כדברי הכף החיים. בגמרא בברכות (לו.) מובא בדין הכוסס חיטה, כגון שקולה אותה במחבת ואוכל, או שאוכל שלוח, להלכה מברך עליה בורא פרי האדמה. התוספות (שם ד"ה הכוסס) נסתפקו אם אכל שיעור של כזית מה בירך ברכה אחרונה, רבינו תם כתב במחזור שלו לברך מעין שלש ולומר: "על האדמה ועל פרי האדמה", ושוב חזר בו, כי לא מצאנו ברכה כזאת בתלמוד, ואנחנו לא יכולים לחדש ברכות מדעתנו, ולכן כתב שאין לאכלה אלא בתוך הסעודה. ומרן השלחן ערוך (סימן רח סעיף ד) הביא את דבריהם, וגם הרא"ש (פ"ו דברכות סימן ט) והרשב"א (ברכות לו.) והרשב"ץ (עמ' ריב) כתבו שטוב להחמיר שלא לאכול חטה כזו אלא בתוך הסעודה¹³ ומוכח מזה שברכת נפשות לא פוטרת ברכת על המחיה, ולכן לדעת התוס' אין לאכול חטה אלא בתוך הסעודה.

11 לא במסכת ברכות. ראיתי חיים ספר של גאון אחד מחו"ל בזמננו, וראיתי שהוא מסתמך הרבה על הכף החיים, לא על מרן זצ"ל, עם כל הכבוד להרב כף החיים שהיה גדול מרבן שמו, והדברים ידועים, לא צריך לשבח אותו.

12 אמנם מרן הבית יוסף בחיבורו כסף משנה (פ"ג מהלכות ברכות ה"ב) נתן טעם אחר, שאם היו מברכים ברכה ראשונה על כזית, אדם היה אוכל עוד מעט ועוד מעט, ולא היה שם לב שהגיע לשיעור כזית, ונמצא למפרע שאכל שיעור ומעל, לכן אמרו לברך אפילו על כל שהוא, אפילו על צימוק אחד ואפילו על שומשום אחד, אבל ברכה אחרונה מברכים בסוף האכילה על הנאת המעינים, ובה אין חשש שיחשב כאילו מעל.

13 אדם שאוכל שלוח ורוצה לחוש לדעת התוס', יאכל ממנה לאט, שהרי השלוח נפוחה וצריך לאכול הרבה בכדי להגיע לכזית, לכן יאכל כל 27 גרם - כזית, ביותר מ-7 דקות - שיעור אכילת פרס.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 07-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היודים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש: **אילה חוה בת רחל** נחת מהילדים

לכל המעוניין להתברך מפני קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: 5290*** ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 100.7 fm, 92.5 fm, 90.8fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של ישראל וזהר בן אסתר - שמירה, ישראל רחמני בן רות - הצלחה בכל, ליאון בן אסתר - רפואה שלמה, ליאת בת רחל - נחת מהילדים, לימור בת אילה - רפואה שלמה, לינוי בת מיכל - לידה קלה, לירון בת פנינה - זרע קודש בר קיימא, מאיר בן אורה - הצלחה בכל.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא א).

בדוד המלך נאמר (שמואל ב' ח טו) "ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו", ומפרשת הגמרא (סנהדרין ו'): איזהו משפט שיש בו צדקה - הרי שדן הדיין את הדין, זיכה את הזכאי וחייב את החייב, וראה שנתחייב העני לשלם, ושילם לו מתוך ביתו - זהו משפט וצדקה, משפט לזה וצדקה לזה, משפט לזה שהחזיר לו ממון, וצדקה לזה ששילם לו מתוך ביתו. וזהו "ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו", כשהיה רואה שהעני התחייב לשלם היה משלם לו מתוך ביתו וכך היה עושה צדקה ומשפט.

ובזה יבואר מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט קכא) "עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעושקי", כלומר, כיון שכולם ידעו את דרכו של דוד המלך לעשות משפט וצדקה ולתת לעני מה שהתחייב בדיון, חשש שמא יערימו עליו אינשי דלא מעלי, ויבואו לפניו לדון כאילו יש להם דין ודברים, והעני יודה לעשיר ויתחייב בדיון, ודוד המלך יתן לו מה שהתחייב ויחלקו ביניהם. לפיכך התפלל "עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעושקי", אל תתן לרמאים לעשוק אותי בתרמית זו.

"וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם. אם בעליו עמו לא ישלם" (כב יג-יד).

פירש הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זצ"ל: האדם קיבל את הנשמה בהשאלה מן השמים, על מנת שישתמש בהם לטובה בימי חייו. ואם הוא פושע בשמירתו חייב לשלם ויתן את הדין על מעשיו.

אלא שגם אם האדם ישתדל לעשות רצון ה' לא יתכן שלא יחטא כלל, כמו שאמר שלמה המלך (קהלת ז ט) "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", ואין יוכל לפטור את עצמו מן הדין? יוכל לטעון שהיה אנוס, שהשתדל לעשות רצון ה' כפי יכלתו, ומה שחטא היה זה באונס.

אבל טענה זו אינה טובה, כיון שהאדם קיבל את נשמתו בהשאלה מן השמים, ושואל חייב גם באונס. וא"כ מה התקנה? יש פטור מיוחד של "בעליו עמו", אם המשאיל נמצא עם השואל בזמן ההשאלה, השואל פטור. כך גם אדם שבעליו עמו, שהוא חי תמיד בהרגשה של "שויתי ה' לנגדי תמיד", מקבל עול מלכות שמים ונזהר לעשות רצון אבינו

שבשמים, אז הוא פטור על האונס.

זהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כו ד) "אחת שאלתי מאת ה'", כלומר, רק נשמה אחת קבלתי בהשאלה מאת ה' ואני חושש שמא אתחייב אפילו באונסין, לכן אני מבקש "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", שאזכה לחסות תמיד בצילו של הקב"ה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, "לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו", וממילא זו שאלה בבעלים והוא פטור באונסין.

"אם כסף תלוה את עמי את העני עמך" (כב כד).

"את העני עמך" - הוי מסתכל בעצמך כאילו אתה העני (רש"י). וכן בענין מצות הצדקה, כאשר תבוא לתת צדקה לעני תשתתף בצרתו ובצערו, כאילו אף אתה עני ובצרתו צר גם לך.

ועוד יש לפרש על פי האמור בעבד עברי (דברים טו טז) "כי טוב לו עמך", ודרשו חז"ל (קדושין כ): עמך במאכל ועמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר, אתה שותה יין והוא שותה יין חדש, אתה ישן על גבי מוכים והוא ישן על גבי התבן.

וכן יש לומר גם בענין הצדקה, "את העני עמך" - שהיה העני עמך במאכל ובמשתה, וזכרו חז"ל (אבות פ"א מ"ה) "אבותינו לא ידעו לומר בני ייחך" - חן להם מאכל ומשתה ברבים וברכבד כמו שאסרה ונתן לרבו

מיתך, עד שירגישו אצלם כמיתך ביתך.

רבי יהודה פתיה זיע"א
טוב וראוי לעשות פדיון נפש
אלפים נושעו!! בכוחה להסיר חולי, צרה ויגון

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בעניין חשיבות פדיון נפש
"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי "בית מרן" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

ב"ה זכרתי מספרתי:
הייתה לי ב' בנות חתונות
לא נפיתו און רב. כלבנו ארופאין
אך אז פתאום ידעו איך פדיון
הרפואות שלי.
לפניו אז פדיון נפש לבני אבות
בית מרן עורכים ופולטות לנפש.
הפתיחה לוקח בית מרן *5290
ובקולתו של רבי ברוך שרגא שליט"א
באותו פה רב. מרן נפש
הסברה לבניתי וכל שאון קרפי!!
באותו פה אלה הרפואות אז אז פדיון
הרפואות ליתר.

בעקבות רבותינו הדליקו נר
לענייני נשמות רבדין וצדיקים

הכם רבי צדקה חוצין וצוק"ל

ביום שבת זה א' דר"ח אדר חל פטירתו של החכם רבי צדקה חוצין וצוק"ל.

רבינו נולד בתאריך ח' בשבט ה'התרל"ו (1876 למנינים) בבגדד שבעירק לאביו רבי משה חוצין וצ"ל בצעירתו למד רבינו בישיבת מדרש "בית זילכה" אצל רבי יהושע דנגור וצוק"ל שהיה ראב"ד של בגדד. רבינו היה ידוע בגדולתו הרוחנית לצד ענוותנותו הגדולה.

בספר "מאור פניך" מובא סיפור שהעיד עליו תלמידו המובהק רבי מרדכי אליהו זצ"ל שרבו היה בקיא בשולחן ערוך "אורח חיים" "יורה דעה" בעל פה כמאן דמונח בידיה "וחושן משפט" כמאן דמונח בכיסיה, מסופר שכשרבינו עלה לארץ ישראל עלו איתו עוד עשרה חכמים ביניהם היו רבי יעקב סופר (בעל כף החיים) רבי יחזקאל עזרא ועוד חכמים וסופרים. אחד מבני החבורה לא הרגיש טוב וחזר לעירו. רבינו ושאר החכמים המשיכו לדרכם כשהגיע זמן מנוחה נעמד רבינו והחל לקרוא "מנחה" "מנחה", "עשירי" "עשירי" אמרו לו חבריו מאיפה נמצא עשירי במדבר הזה, אמר להם רבינו אני את שלי עשיתי והקב"ה יעשה כטוב בעיניו והנה הגיע לעברם פרש חגור חרב ולא ידעו מי הוא, אמר להם רבינו בואו נדבר בארמית

ואם הוא יהודי הוא יבין את השפה. ואז שאל רבינו את חבריו "הא דידן הוא?" ורוכב הסוס ענה להם "דידן דידן" ואז השלים להם מנין.

כ"כ רבינו היה ידוע בענוותנותו הגדולה. שהרי רבינו שימש גם כמוהל מומחה והיה רץ משכונה לשכונה, מעיר לעיר ליכות במצווה המילה. מסופר שבאחד השבתות הזמינו את רבינו לשמש מוהל בשכונת קטמון אמר לו בעל השמחה אני מתנצל מכבוד הרב אבל יש כאן מוהל אחר אשר מבקש למול את התינוק ולא עוד אלא מבקש גם מהרב את כלי המילה. פני הרב צהלו ושמוחו והרגיע את בעל הברית שהוא שמח שאותו אדם ישמש כמוהל וגם ישתמש בכלי המילה שלו וללא אומר דברים חזר רבנו לביתו בשמחה שאלה הרבנית איך היה מצוות המילה אמר לה רבנו היה הכל מצויין, רק במוצש"ק כשבאו להחזיר לרבינו את כלי המילה הבינה הרבנית את אשר הרחש ושאלה איך סיפרת לי שהיה הכל מצויין והרי לא אתה עשית את הברית? אמר לה רבינו והרי זכיתי לענות אמן על כל הברכות ורק בגלל מצוות עניית אמן הכל היה מצויין. בשנת ה'תרפ"ו עלה רבינו לישראל והשתכן בשכונת גאולה בירושלים, זוכה להקים שם את בית הכנסת "שמש צדקה" וכן כיהן כדיין בבית הדין של העדה החרדית הספרדית.

רבינו הלך לבית עולמו בראש חודש אדר שנת ה'תשכ"א (1961 למנינים) ונטמן בבית הקברות סנהדריה בירושלים והוא בן 85.

העלון להצלתם של: מאיר בן מאירה - רפואה שלמה, מוריה בת נורית - הצלחה ובריאות, מול בת עליה - ביראות איתנה, מיכל בת חביב האובה - הצלחה בכל, מלכה בת רחל - רפואת הנפש והגוף, משה בן זהבה - רפואה לשמה, משה בן זינה - הצלחה בכל, נהוראי בן רבקה - הצלחה ובריאות, נועם בן אינה - ברכה והצלחה.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה בדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

שאלה: אדם שנתן לבנו את רכבו כדי שיסע בו בשביל לקנות לו כמה דברים שהוא צריך, ובדרך נהיה נזק למכונית בגלל תאונה וכד', ולאבא יש ביטוח, אך בפוליסה שלו הוא לא הכניס את בנו כ'נהג נוסף', ולכן האבא רוצה להצהיר לחברת הביטוח שהוא זה שנהג ברכב ועשה את התאונה וע"י כך הביטוח ישלם את הנזק, האם מותר לו לעשות כן?

תשובה: מתחילה היה נראה לומר שבוודאי שהרכב שהזיק יהיה פטור לגמרי, מכיוון שבעל האופניים הוא זה שפשע בזה שהוא הניח את האופניים במקום שאסור להניח בו אופניים, ולכן בעל הרכב פטור, וכעין מה שהגמ' בב"ק בפרק המניח (כו.) אומרת "שמי שהניח את הכד ברה"ר ובה אחר ונתקל בה ושברה (הנתקל) פטור, ואם הוזק בה בעל החבית חייב בנזקו", והסבירה שם הגמ' שזה משום שאין דרכם של בני אדם להתבונן בדרכים, וכן פסקו הרי"ף (יב) והרמב"ם (בפי"ג מהלכות נזקי ממון הל' ה') וכן פסק הטור ומרן השו"ע (חוש"מ סימן ת"יב סעי' א') שכתב בזה"ל "המניח את הכד ברה"ר ובא אחר ונתקל בו ושברו פטור, שאין דרך בני אדם להתבונן בדרכים ואם הוזק בו בעל הכד חייב ע"ש, ולכאורה ה"ה לנדו"ד.

אבל דנתי במקרה דומה לזה לפני מו"ר הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א [בעניין רכב שחנה במקום שאסור לחנות ואדם אחר פגע בו] ופסק הרב שאם אותו הרכב היה יכול לעבור גם בלי לפגוע בו ובטעות פגע הוא יהיה חייב לשלם, ואפי' שאותו האיש חנה במקום שאסור לחנות.

הלכה: אם אותו רכב היה יכול לעבור גם בלי להזיק לאופניים ובכל זאת הוא הזיק להם, בעל הרכב חייב לשלם, אבל באופן שהוא לא היה יכול לעבור מבלי להזיק, ואכן הוא הזיק להם כדי לעבור, הוא פטור.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית: *5293 בשלוחה 5

תשובה: האבא טוען שיהיה מותר לו לומר שהוא היה הנהג משום שהבן נסע ברכב רק בשביל צרכי האבא, ועוד שהבן סמוך על שולחן אביו ולכאורה הוא נחשב כאביו.

אבל להלכה נראה לומר שבוודאי שהדבר אסור בהחלט ובוודאי שיש בזה גזל גמור, וטענתו אינה טענה כלל, שהרי הביטוח מוכן לבטח רק לפי מה שכתוב בפוליסה המבוטחת, ובפוליסה שלו כתוב רק את האבא ולא את הבן, כך שעל הבן אין ביטוח כלל.

וכמו כן אינו נכון כלל לפטור את הבן בגלל שהוא סמוך על שולחן אביו, שכל מה שפוטרים זה דווקא במקרה שהמזיק קטן שאינו מחוייב במצוות, וכדברי המשנה במסכת בבא קמא (פז.) קטן שגנב או הזיק פטור מלשלם שאין בו דעת ואפילו לאחר שהגדיל, וכן פסקו הרי"ף שם והרמב"ם בהלכות גניבה פרק א' הל' ח', וכן פסק השו"ע (הו"מ שםט, ג.).

הדבר ברור בהחלט שבוודאי אסור לאבא לומר שהוא זה שנהג כדי לפטור את בנו מהנזק, והוא איסור גזל גמור, ומי שכבר עשה כן צריך להודיע לחברת הביטוח שהוא שינה מהאמת, ולהחזיר לה את כל מה שהיא הוציאה על תאונה זו.

כשרות המזון

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מרן"

בימינו להמתין שש שעות בין גבינה קשה או גבינות מתולעות שעברו עליהן ששה חודשים - וכן מנהג אשכנזים.

אבל אנו הספרדים אין לנו אלא דברי מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל שאין צריך להמתין בכלל בכל סוגי הגבינות אלא שחייב לנהוג בב' דברים - א' לקנות את פיו יפה - כגון: אכילת מאכל פרווה או צחצוח שיניים ב'- שיהיו ידיו נקיות מכל לחלוחית של גבינה, ואם אכל עם מזלג ויודע שידיו נקיות - אינו צריך לנקות ולשטוף ידיו.

תיקון טעות בעלון משבוע שעבר פר' יתרו בשאלה בעניין "צליית כבד על המנגל עם ירקות אחרים" כל ההיתר לצלותם ביחד זה רק בדיעבד, ובצליית בשר על המנגל עם ירקות אחרים מותר אף לכתחילה.

השאלות נלקחו מקו "בית מרן" ניתן להשאיר שאלות *5293 בשלוחה *25

שלום רב לכבוד הרב - האם מה שההלכה פוסרת מלהמתין בין חלב לבשר הוא שווה לכל סוגי החלב והגבינות או שיש חילוק בין אם היא מותכת (קשה) או רכה?

תשובה: בזמננו היו משאירים את הגבינה הקשה על פי הזמן שהיא עומדת להבשלה שע"י ההבשלה היא נעשית קשה יותר, וכן היו נוהגים שאם זמן ההבשלה היה לדוגמה למשך חודש ימים היו ממתנים שעה אחת ואם ההבשלה היא ב' חודשים - היו ממתנים ב' שעות וכן על זה הדרך עד 6 חודשים - שאז היו צריכים להמתין 6 שעות, ואפילו אם הייתה הבשלה יותר מששה חודשים לא היו מצריכים להמתין יותר.

והטעם להמתין בין אכילת גבינה קשה-לאכילת בשר היא משום שלגבינה הקשה יש רמת שומן גבוהה מאוד ונמשך בפיו של האדם למשך זמן רב, ועוד טעם משום שהיא נכנסת בין השיניים - כן כתב הפרי חדש, ויש שמחמירים גם

חויאג'

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

כל אחד מהם תורם בצורה אחרת לבריאות שלנו:

כורכום: המלך הכתום של התבלינים. הוא עשיר בנוגדי חמצון שמחזקים את מערכת החיסון, נוגדים תהליכים סרטניים ומפחיתים את הסיכון לפגיעה בכלי הדם והמוח (למשל במהלך ההזדקנות).

עלי כוסברה: מלאים במינרלים ובוויטמינים גם בגרסה המיובשת שלהם. נוכל למצוא בהם ברזל, סידן, חומצה פולית ויטמין K ואשלגן. כל תוספת כזאת לאוכל, גם במסגרת תערובת תבלינים, יכולה לחזק את הגוף.

כמון, הל ופלפל: גם בהם נמצא כמוסן כמוסן גדולה של נוגדי חמצון, מה שהופך את התערובת הזאת לתוספת תיבול נהדרת למרק במקום אבקת מרק למשל.

חויאג' של מרק משתלב בהמון מאכלים ומוסיף להם את הייחוד שלו. למשל בחמין תימני. הגרסה התימנית כוללת חיטה, ירקות, קטניות כמו שעועית אדומה ושחורה ונתחי בשר כמו צוואר או ראש. בראש התבלינים התייה תערובת החויאג'. יש שיוסיפו עוד כורכום או כמון ומלח, כמוסן.

חויאג' - תערובת הקסם של התימנים

זוהי תערובת מסורתית שהשתרשה בעקבות הרבה מאד שנות בישול. יש שתי תערובות שמתהדרות בכינוי חויאג' - זו של המרק וזו של הקפה:

בעזרת ההל - החויאג' של הקפה: הוא טעים, הוא מתוק והוא ישרדג לכם כל שלוק מהקפה. כל זה קורה בעיקר בזכות ההל, הקינמון, הג'ינג'ר, המוסקט והציפורן שמצויים בו בשפע. חוץ מהארומטיות הרבה שמביאה איתה התערובת, יש לה גם יתרונות תזונתיים חשובים: קינמון, ציפורן והל הם תבלינים שמחזקים טעמים מתוקים, ולכן כששותים תה עם חויאג' אפשר בקלות להפחית את כמות הסוכר שמוסיפים לתה. ג'ינג'ר הוא תבלין שמכיל הרבה נוגדי חמצון גם בגרסה היבשה שלו. הוא גם מחמם גרונוט דואבים ועוזר להם לחוש טוב יותר. כן, גם בתוך תערובת הקפה.

חויאג' למרק: אין מרק תימני אמיתי בלי חויאג'! לא רק שהוא פותח, מרחיב ומעשיר כל מרק, הוא גם סופר-בריא. התערובת הבסיסית שלו מכילה כורכום, כוסברה, הל, כמון, פלפל וחילבה.

העלון להצלחתם של: נורית בת עליזה - הצלחה ופרנסה, נירי בת ענת חנה □ הצלחה בכל - נתנאל בן חנה - זיווג הגון, סלי בת רינה רוגית - הצלחה ונחת מהילדים, עדן בן אינה - ברכה והצלחה, פינינה בן דליה - הצלחה ובריאות, פרדי בן מדלן - בריאות ופרנסה, קרן בת רבקה - בריאות איתנה, רועי והילה בני רות - זיווג הגון, רותם בן אינה - ברכה והצלחה.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב נודרשיזת "בית מרק" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי ועוד..."

להלל כבר בעת הצרה

רש"י הקדוש מפרש את הפסוק בתהילים "מהלל אקרא ה' ומן אויבי אוושע", שאמור לתת לנו הרבה כוחות בהתמודדותנו מול ניסיונותינו, ובעיקר מחזקנו שלא לפחד. אומר רש"י - "בהללים אקרא ואתפלל לפניך תמיד". דוד המלך אומר, אני נמצא אמנם בתוך צרה, אבל אני בא מתוך רצון להללך. כלומר אף לפני התשועה אני מהללך, כי מובטחני שאיושע מאויבי.

אם אדם בוטח בה' על ענייני מותרות, הוא שוגה, כי אולי רצונו אינו לטובתו, אבל כשאדם בוטח בה' להינצל מאויביו, שרוצים חלילה לאבדו משני עולמות, הוא יכול להלל מראש את הקב"ה, כי בוודאי ינצח.

דוד המלך אומר, "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו". זה תמוה, הרי אתה צריך להגיד "קינה לדוד"? גם כשנאמר בתהילים "בברחו מפני שאול", דוד המלך אומר "מזמור" במקום "קינה". ובכלל מדוע ספר "תהילים" אינו נקרא "תפילות" או "זעקות", אלא דווקא בלשון תהילות? אומר דוד המלך, כשאני בא להתפלל לפני ה', איני בא מתוך פחד, אלא אני בטוח בישועה.

הגאון רבי דוד-דב מייזליש אומר בספרו 'אור דוד': 'תהילים' נקרא כך מפני שגם בשעת צרה, דוד המלך היה בטוח בישועה - 'בו בטח לבי ונעזרתי, ויעלז לבי ומשירי אהודנו' - אני בצרה, אבל כבר אז 'משירי

אהודנו". דוד היה שמח בצרתו, כאילו שכבר הגיעה אליו הישועה, לכן "תהילים" נקרא כך, מפני שכאשר דוד המלך היה ניגש לצרה, היה ניגש בלי פחד, אלא בזמרה ובהודיה, שבוודאי הקב"ה יעזור לו, כי בסך הכל מה הוא מבקש? להינצל מאויביו.

לפי זה יובן מה שמביא 'באר הפרשה' על דברי חז"ל ב'תענית', "משנכנס אדר מרבין בשמחה". מדוע?! הרי לאחר הישועה מרבים בשמחה?! הוא מביא בשם הרה"ק שאול ידידה ממוזיץ, שדווקא בשעת צרה צריך להרבות בשמחה, כי זהו כלי זינם של ישראל. הוא מביא בשם אביו על הפסוק "וירא בצר להם, בשמעו את רינתם". צריך לומר "בשמעו את צעקתם", מדוע כתוב "רינתם", מלשון שירה וזמרה?

והביאור כדברי חז"ל על הכתוב "תקח מרים... ותצאנה כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות". שואל המדרש ומובא ברש"י, מאין היו להם במדבר תופים? אלא הצדקניות שבאותו הדור הובטחו שהקב"ה עושה להם ניסים, והוציאו תופים ממצרים, ועל זה נאמר "וירא בצר להם בשמעו את רינתם", הקב"ה ראה כשבני ישראל בעודם בצרתם כבר משמיעים את רינתם, מתופפים בתופים ורוקדים במחולות, באמונתם שבוודאי יחלצו מהצרה, ולכן לא ייתכן שאעזבם.

עיקר הניצחון - לא לפחד! הפחד דוחה מהאדם את האמונה בכוחות שהקב"ה נתן לו. הפחד גרוע מכל, ולכן אין לפחד כלל, אלא לבוא בעוז

חינוך הילדים

הרה"ג רבי אבנר קוואס שליט"א
מרצה בשלום בית וחינוך ילדים

הופעה מכובדת

חז"ל מספרים על רבי יוחנן שהיה קורא לבגדיו 'מכבדותי'. כלומר, 'כבוד האדם - לבושו'. ישנם הורים שחושבים שמקומו של לבוש מכובד הוא כשיוצאים לרחוב, או בבית הכנסת או בכנסים משפחתיים, אבל בבית אפשר להסתובב איך שרוצים בטענה שזה הבית שלי. זוהי טעות נפוצה שיש לתקנה.

גם בבית יש תקנון.

התקנון אינו עבור הילדים בלבד, אלא לכל בני הבית, ובראשם ההורים. אי אפשר להסתובב בבית איך שרוצים, שהרי יש כאן אשה וילדים ודוגמא אישית, ושכינה שורה... בית אינו חוף ים. ואפילו שיש את התירוצים הכי טובים בקיץ כשחם, עדיין לא הותרה הרצועה להסתובב בבית בלבוש שאינו מכבד.

האמת היא שדברים אלו היו צריכים להיות מדוברים ומסוככים בפגישות לפני החתונה. שם בני הזוג היו צריכים לסכם בנייהם מהם הקווים האדומים שאסור לחצות בבית, כגון: מילים לא יפות שלא יאמרו, או סגנון דבור, צורת הלבוש בבית וכיוצא בזה.

אבא שהולך בבית עם מכנסיים קצרצרות בלי גופיה או עם גופית רשת שכתוב עליה RAMBO - דומה יותר למתאגרף מאשר לאבא שמחנך. ואחר כך הוא

שואל למה הילדים לא מכבדים אותו. אמא שמסתובבת בבית בחלוק קצר שלא הולם את כבודה מורידה את הערך שלה כאמא, והילדים עלולים לזלזל בה.

הורים יקרים, חוש הביקורת של ילדינו בדורנו מפותח מאד. והילדים מסוגלים להעיר לנו על צורת הלבוש שלנו.

סיפר לי אבא אחד שהוא רגיל להסתובב בבית עם חולצת כפתורים מכנס ארוך ונעלי בית. יום אחד הוא שכח להכניס למקלחת את החולצה להחלפה, והוא יצא מהמקלחת לבוש במכנסיים וגופית T-shirt. בדרכו ללבוש את החולצה המכופתרת ראתה אותו בתו בת ה-4 ואמרה לו: אבא, אתה לא צנוע...

אין רצוני לומר שהאבא צריך ללבוש בבית חליפה מחויטת או להיות מכופתר עם עניבת פפיון, אלא ללבוש לכל הפחות מכנסי ברמודה וחולצה נורמלית, ולהישאר מכובד. גם האמא לא צריכה להסתובב בבית עם בגד מחויט, אלא ללבוש לכל הפחות חלוק בית ששומר על כבודה.

כיום הילדים מחפשים דמויות להערכה ולהערצה שהוא מצרך נדיר בתקופתנו. גם במקרים הללו כשהילדים יגדלו ויתחננו, הם יעתיקו הנהגות אלו אל ביתם, כי היה להם ממי ללמוד.

(ילדינו, הרב אבנר קוואס)

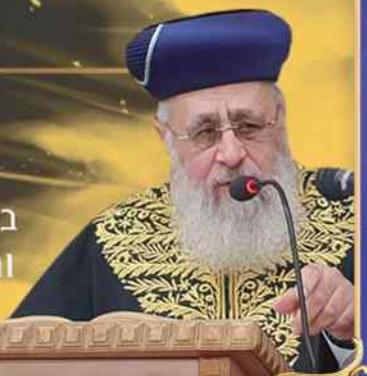

זיכוי הרבים

בימים קשים אלו שאנו מחפשים זכויות גדולות

בוא והצטרף לזיכוי הרבים הגחל בהפצת עלוני "בית מרן" ברחבי הארץ ותזכה להתברך אישית ממרן הרשל"צ רבי יצחק יוסף שליט"א

לזכות להתברך התקשר *5290

העלון להצלחתם של: רחל בת סלי - הצלחה בלימודים, רמי בן דליה - חזרה בתשובה, שילו בן חגית - הצלחה בכל, שירה בת שרה ענת - זיווג הגון, שירה שירן בת ענת חנה - הצלחה בכל, שירלי מימה בת רחל - זרע קודש בר קיימא, שלמה משה בן ענת חנה - הצלחה בכל, שלמה נדב בן נביאת - חזרה בתשובה, שמעון בן אורה-זיווג הגון, שרון בן מוזל - רפואה שלמה.

מוזכר הרבנים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

מתי מגיעה העזרה?

פעמים רבות היהודי מרגיש שהבורא אינו שומע לתפלותיו, וזאת משום שלא השכיל להתבונן ולראות איך השם כבר עזר לו בעניין שביקש. כמו שמספרים על יהודי שעשה עסקה עם הבורא, והתחייב לו שאם ימצא לו חניה פנויה בתל אביב בשעות הבוקר העמוסות, הוא מקבל על עצמו לחבוש כיפה למשך כל שעות היממה. והנה, בשעה שהתקרב למקום שרצה להחנות את רכבו, בדיוק אז יצא רכב מחניה סמוכה והתפנה עבורו מקום. באותו רגע נשא עיניו לשמים ואמר: "תודה רבה, הסתדרתי לבד, העסקה בינינו מבוטלת".

וכך היה פעמים רבות כשנשאלתי: "מדוע הקב"ה אינו שומע לתפילותי, הרי בקשתי ממנו כל כך הרבה שיעזור לי להתחזק בעבודתו וביראתו!" ואותם שואלים לא שמו ליבם שבאותו הזמן היינו באמצע שיחת חיזוק, והשיבותי להם: "מי נראה לכם שלח אותי לדבר אתכם, אם לא הבורא יתברך?".

מטרת פרק זה לעזור לנו על ידי ידיעת הבורא יתברך בחוש ממש, שנשמח מאד בקיום רצונו ובלימוד תורתו, ולא יכנסו ספקות בליבנו: אולי הכל קורה במקרה, ולמה לנו לטרוח הרבה בקיום המצוות...

ככל שתגדל אמונתנו בבורא יתברך, כך נבין את הזכות הנפלאה שנפלה בחלקנו לשמח את בורא כל העולמות, ורק אליו נתפלל ונייחל. והחשוב מכול, שנבין: אין לנו לאן לברוח ממנו יתברך, כיוון שמלוא כל הארץ כבודו. אדרבה, אליו בלבד יש לנו לברוח. וכמו שכתב רבנו שלמה אבן גבירול בפיוט הנורא ליום הכפורים: "ממך, אליך אברח".

איזה מאמין אתה?

סוגי המאמינים. סוג אחד: הם אנשים שאומרים שהשם ודאי ברא את העולם אבל השאיר את ההנהגה בידינו, ואיש הישר בעיניו יעשה. אם מישהו פגע בנו, מיד נפגע בו בחזרה. אם לאדם חסר דבר הוא פשוט מסכן, ואלו למי שיש הכל, הוא מאשר.

מובן שדעה זו ממשבת, לכל יצירה יש תכלית וסיבה מדוע היצרן יצר אותו. הבורא שברא עולם כל כך נפלא, ברא אותו עם סיבה ותכלית. כל המתבונן בתורתנו הקדושה רואה הוכחות ברורות למסורת שקיבלנו מאבותינו. אומה שמונה למעלה משלושה מיליון אנשים חזתה בעיניה את הקב"ה שנגלה עליהם ואמר להם: "אנכי ה' אלוקיך", וכל ישראל קבלו על עצמם את על מלכותו יתברך ואמרו: "נעשה ונשמע".

סוג שני: הם אנשים שיודעים שיש בורא לעולם בשעת התפילה ובקיום המצוות ובזמן לימוד תורה, ואלו בשאר עסקיהם הם פשוט שוכחים אותו. נביא כדגמא אדם שחברו לא החזיר לו הלואה, והוא כועס עליו ומנסה בכל דרך להוציא את כספו בחזרה. התורה ציוותה: "לא תהיה לו כנושה", אם אין לו להחזיר, אל תרדוף אותו, ללמדך שהבורא יתברך גזר עליו שיפסיד את כספו. וצריך הוא לזכור שבורא עולם הוא המנהיג הבלעדי ובגזרתו נעשה הדבר, ובאותו רגע יפנה אליו שיבטל את הגזרה מעליו ויחזיר את כספו ולא יכעס על חברו, אלא יקבל את רצון השם באהבה.

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)
ניתן להשיג את הספר בטל' 03-8000770

"באחד באדר משמעין על השקלים"

זכר למחצית השקל - ומתנות לאביונים בהידור נותנים לבית מרן

למה זה בהידור רב? כי לבית מרן:

רשת כוללים ברחבי הארץ

רשת מדרשיות ברחבי הארץ לקרוב רחוקים

הפצת תורתו של מרן זצוק"ל

חלוקת סלים למשפחות נזקקות

תרום ותקיים מצוות מחצית השקל ומתנות לאביונים
בהידור רב בו ביום

קחו חלק בגלגלי הזכיות *5290

העלון להצלחתם של: שחר בן רבקה - הצלחה בכל, תהילה בת ליאת - זיווג הוחזרה בתשובה, תקוה בת שמחה - בריאות ופרנסה, הודיה בת רחל - כל הישועות, זאב בן משה - בריאות הנפש והגוף, חנה מרים בת צילה רחל - זיווג הגון, טוהר בת עירית - יראת שמים, לאה בת רחל - בריאות וכל הישועות, מיכאל בן אסתר - זיווג הגון, מתי בן חוה - רפואה וזיווג.